

**Mobiliteit van
professionals
in de
volwassenen-
educatie**

Call 2014

Projecten in beeld

Colofon

Mobiliteit van professionals in de
volwasseneneducatie (Call 2014)
Projecten in beeld

Teksten

Franka van de Wijdeven
Met dank aan de coördinatoren van de
projecten Erasmus+ voor het beschikbaar
stellen van informatie vanuit hun project.

Ontwerp

Design Crew

Redactie

Daphne Doemges-Engelen, Textworld

Drukwerk

ADC Reproservice BV

Publicatie

NA Erasmus+
Onderwijs & Training | mbo-ve
Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch

T 073-6800 762
erasmusplus@cinop.nl
www.erasmusplus.nl

© november 2016, NA Erasmus+ Onderwijs & Training | mbo - ve

Deze publicatie is tot stand gekomen met subsidie van de Europese commissie, DG Onderwijs en Cultuur.

De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is beschreven.

Bij het samenstellen van deze publicatie is getracht zo nauwkeurig en compleet mogelijk informatie te geven. Aan de inhoud van deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

INHOUDSOPGAVE

V ♦	VOORWOORD	4
I ♦	INLEIDING	6
1 ♦	VAN PROJECTIDEE NAAR PROJECTIMPACT	8
	1.1 Voorwaarden	10
	1.2 Relevantie	11
	1.3 Partners	12
	1.4 Voorbereiding	14
	1.5 Projectuitvoering	16
	1.6 Learning outcomes	19
	1.7 Disseminatie	20
	1.8 Impact	21
2 ♦	GOOD PRACTICE	22
	Stichting Learn for Life	24
3 ♦	OVERIGE PROJECTEN CALL 2014	28
	COC Amsterdam	30
	Cordaan	32
	De Bibliotheek Maas en Peel	34
	Stichting De Kleine Giraf	36
	EDOS Foundation	38
	EUROCLIO	42
	Stichting Knowmads	44
	Stichting Landelijk Contact van Museumconsulenten	46
	Stichting Art of Transition	48
	Stichting Lezen & Schrijven	50
	Viva Las Vega's	52
4 ♦	FEITEN & CIJFERS	54

Voorwoord

VOORWOORD

IN DEZE PUBLICATIE LEEST U MEER OVER WAT HET EUROPESE PROGRAMMA ERASMUS+ BEOOGT VOOR PROFESSIONALS IN DE VOLWASSENENEDUCATIE.

ERASMUS+ IS HET EUROPESE SUBSIDIEPROGRAMMA VOOR ONDERWIJS, JEUGD EN SPORT (2014-2020). U KRIJGT EEN IMPRESSIE VAN WAT EEN MOBILITEITSPROJECT IN DE VOLWASSENENEDUCATIE INHOUDT EN WAT HIERBIJ DE VOORWAARDEN, DOELSTELLINGEN EN MOGELIJKHEDEN ZIJN.

In 2014 zijn 29 projectvoorstellen ingediend. Hiervan zijn twaalf voorstellen geselecteerd. Het gereserveerde bedrag voor deze mobiliteitsprojecten is €236.970. Drie kwaliteitscriteria stonden bij de selectie centraal: relevantie, kwaliteit en de impact van het project. In deze publicatie maakt u kennis met de twaalf organisaties die in 2014 van start gingen met een mobiliteitsproject Erasmus+.

We stelden hen vragen over hoe zij het project hebben opgezet en wat daarbij kwam kijken, van projectidee en projectuitvoering tot projectresultaat met impact. Waar liepen zij tegenaan? Wat waren de onverwachte gebeurtenissen en leerpunten voor de toekomst? Het Nationaal Agentschap Erasmus+ legt uit wanneer een project een good practice is en completeert het geheel met tips.

De feiten en cijfers geven inzicht in de Nederlandse mobiliteitsprojecten Call 2014 ten opzichte van de Europese mobiliteitsprojecten in de volwasseneneducatie die in 2014 zijn toegekend.

Meer informatie over deze projecten vindt u ook op onze website:

www.erasmusplus.nl/resultaat-en-impact/toegekende-projecten---lijst

en op het Europese platform voor disseminatie en exploitatie van projectresultaten:

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects>

Veel leesplezier en laat u inspireren tot een Europees mobiliteitsproject, met of zonder subsidie!

Nationaal Agentschap Erasmus+ mbo-ve

Inleiding

INLEIDING

Thema's

Het is van belang dat projecten passen bij de doelstellingen die de organisatie nastreeft.

Daarnaast dient een project aan te sluiten bij nationale en Europese beleidsthema's. Voor de volwasseneneducatie stonden in 2014 de volgende thema's centraal:

- scholing van basisvaardigheden en transversale vaardigheden, zoals digitale vaardigheden, vreemde talen, werknemersvaardigheden;
- scholing van specifieke doelgroepen;
- scholing van beroepsvaardigheden;
- waarderen en valideren van leeropbrengsten;
- professionalisering van docenten en vrijwilligers.

ERASMUS+

VOOR HET STIMULEREN VAN MOBILITEIT VAN PROFESSIONALS IN DE VOLWASSENENEDUCATIE IS SUBSIDIE ERASMUS+ BESCHIKBAAR. DE SUBSIDIE KAN ALLEEN DOOR ORGANISATIES AANGEVRAAGD WORDEN.

Voor wie?

Scholen, bibliotheken, vrijwilligersorganisaties, gemeenten, leerwerkloketten en alle andere organisaties die zich bezighouden met het leren van volwassenen kunnen een aanvraag indienen. Erasmus+ gaat over formeel én informeel leren. Doelgroepen als lager opgeleiden, migranten, zieken, mensen met een arbeidsbeperking of gevangenen staan hierbij centraal.

Wat?

Professionals en vrijwilligers in de volwasseneneducatie kunnen zich professioneel en persoonlijk ontwikkelen door een kijkje in de keuken te nemen bij een organisatie in Europa die net een stapje verder is met een bepaald thema of activiteit. Doel is van de ervaringen te leren. Het geleerde wordt na terugkomst bij de eigen organisatie in de praktijk gebracht. Andere mogelijkheden zijn het volgen van een training, het doen van onderzoek, lesgeven bij een partnerinstelling, het volgen van een nascholingscursus of het deelnemen aan een vakinhoudelijke conferentie.

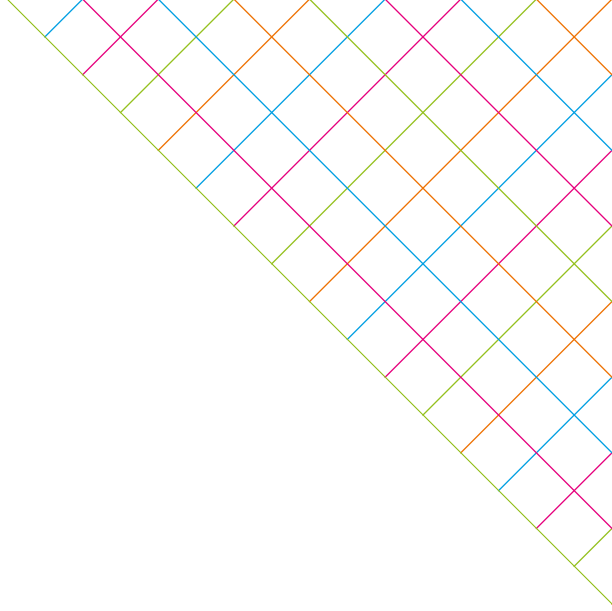
Waarom?

Professionals in de volwasseneneducatie kunnen kennis uitwisselen met professionals uit andere landen en werkervaring opdoen. De opgedane kennis helpt deelnemers om hun professionele ontwikkeling vorm te geven en te bouwen aan hun carrière. Denk daarbij aan didactische vaardigheden of algemene vaardigheden zoals taalkennis en kennis van andere culturen en gewoonten. De kwaliteit van de volwasseneneducatie in Nederland en in Europa verbetert hierdoor ook. Tegelijkertijd geeft het deelnemers een groter gevoel van Europese identiteit en burgerschap en biedt het hen mogelijkheden op de Europese arbeidsmarkt. Dit alles draagt bij aan de versterking van de Europese economie. Europa moet slimmer worden om een aantrekkelijke kenniseconomie te zijn en te blijven. Het is nodig om te kunnen concurreren met andere kennisregio's, waar ook ter wereld. Erasmus+ is één van de middelen om dit te bereiken.

**Van projectidee
naar projectimpact**

VAN PROJECTIDEE NAAR PROJECTIMPACT

U HEEFT EEN IDEE VOOR EEN PROJECT? EN NU? WAT HOUDT HET IN?
WAT MOET U WETEN? WAAR MOET U OP LETTEN?

IN DIT HOOFDSTUK WORDT BESCHREVEN HOE DE PROJECT-
COÖRDINATOREN VAN 2014 DIT HEBBEN AANGEPAKT EN WAT DE TIPS
ZIJN VAN HET NATIONAAL AGENTSCHAP ERASMUS+ OM HET GEHEEL IN
GOEDE BANEN TE LEIDEN.

Voorwaarden

Aan het toekennen van een projectvoorstel zijn verschillende voorwaarden verbonden. Het project moet worden uitgevoerd met buitenlandse partners en moet bijdragen aan een betere toeleiding tot de arbeidsmarkt én participatie van volwassenen in de maatschappij.

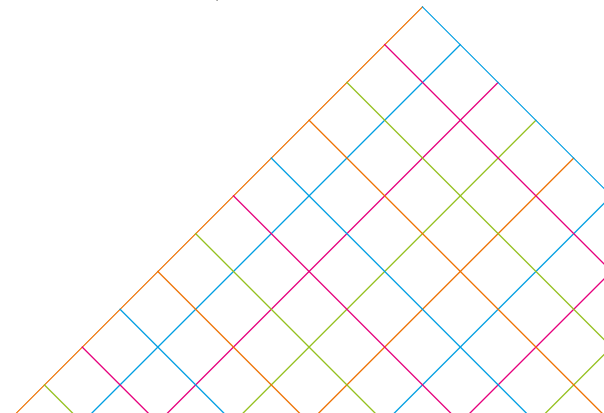
Alleen een organisatie, dus niet een individuele medewerker, kan een aanvraag indienen. In deze aanvraag moet de visie van de organisatie worden beschreven. Het gaat dan over hoe de organisatie zich verder wil ontwikkelen in relatie tot de ontwikkelingen in de sector en hoe zij dit met een internationale ervaring willen aanpakken. Dit is onderdeel van het 'European Development Plan'.

“Twee deelnemers waren zo geïnspireerd dat zij drie workshops hebben georganiseerd, waarvan twee met deelnemers buiten onze organisatie.”

Pieter Spinder

Stichting Knowmads

1.2

Relevantie

Tips van het Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training mbo-ve (NA Erasmus+)

Relevantie heeft betrekking op de algemene doelstellingen van de actielijn Mobiliteit (KA1), de doelstellingen en behoeften van de deelnemende organisaties en individuele deelnemers. Daarbij moeten de deelnemers in staat worden gesteld hoogwaardige leerresultaten te behalen en moet het bijdragen aan de capaciteit en internationale samenwerking van de deelnemende organisaties.

Stel uzelf de volgende vragen. Wat verandert het? Beschrijf wat de verandering is en voor wie die verandering geldt. Wat zijn de cruciale voorwaarden om de verandering te laten slagen? Wat lost uw project op? Welke factoren zijn voor de voorwaarden van belang? Wat zijn de omgevingsfactoren op sociaal, politiek, economisch en technologisch vlak die hierbij een rol spelen?

Deel uw projectontwerp en aannames met anderen. Betrek verschillende stakeholders voor een brede input en reflectie. Bepaal uw rol in hoe u wilt bijdragen aan het geheel. Stippel de projectroute uit. Check of uw aannames overeenkomen met de voorwaarden die het programma Erasmus+ stelt.

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

Het opdoen van expertise, vaardigheden en competenties vormde de rode draad van de uitgevoerde projecten. Verschillende organisaties werkten met vrijwilligers die vaak niet specifiek zijn opgeleid voor hun dagelijkse werk. De activiteiten waren gericht op bij- en nascholing voor kwaliteitsverbetering van het werk en het vergroten van het publieksbereik met een betere positionering en impactvergroting als resultaat. Ook het uitbreiden van internationale samenwerking stond in verschillende projecten centraal. Dankzij deelname aan trainingen en conferenties zijn contacten gelegd voor Europese samenwerking.

Tips vanuit de organisaties

- “Zorg dat het project op de leerbehoeften van de organisatie is toegespitst, niet op die van personen. Dit voorkomt dat een project aan relevantie inboet op het moment van personele wisselingen.” **Jelle Vennik**, *Stichting Lezen & Schrijven*
- “Onderhoud contact met het Nationaal Agentschap Erasmus+, zodat je weet of je project binnen de regeling past. Dit geeft meer duidelijkheid dan de criteria die in de regelingen zijn opgenomen. Deze bevatten veelal juridische taal, waarbij je vaak niet zo een-twee-drie weet of je wat je leest ook goed interpreteert.” **Annette Gaalman**, *Erfgoed Brabant*
- “Selecteer deelnemers op grond van projectinhoud.” **Wouter Extercotte**, *Stichting Art of Transition*

Partners

“Goed netwerken
legt de basis voor een
succesvol project.”

Lidwien Vos de Wael

Learn for Life

Tips van NA Erasmus+

Denk goed na over wat u wilt bereiken en wat u wilt leren met het mobiliteitsproject. Ga op zoek naar sterke partners die de beste methode of een innovatieve aanpak hebben.

Bekijk voor inspiratie ook eens het disseminatieplatform waar alle Europese mobiliteitsprojecten zijn opgenomen. Voor het vinden van partners kunt u verschillende partnersearchdatabases raadplegen. Zoals de partner-zoekfunctie van EPALE, het Electronisch Platform voor het Leren van volwassenen in Europa. Hiervoor maakt u eerst een profiel aan voor het matchen met de juiste projectpartners, zie <https://ec.europa.eu/epale/nl/partner-search>. Ook op social media zijn er verschillende mogelijkheden. Vraag dit na bij het NA Erasmus+.

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

De buitenlandse projectpartners zijn veelal organisaties waarmee in het verleden is samengewerkt. De projectcoördinatoren hebben hiermee hun Europees netwerk uitgebreid en met contactmomenten onderhouden. Door dit netwerk is het eenvoudiger bestaande of nieuwe projectpartners te vinden. Ook het bezoeken van conferenties of andere bijeenkomsten bood mogelijkheden voor het vinden van projectpartners. Belangrijke motieven voor de keuze van een projectpartner zijn kennis, ervaring en vertrouwen.

Tips vanuit de organisaties

- “Maak vooraf met de projectpartner heldere afspraken over taakverdeling en verwachtingen.” **Guus Bremer**, *EDOS Foundation*
- “Belangrijk zijn de korte lijnen die je moet hebben met stakeholders maar ook met beleidsmakers, bedrijven en de gemeenschap. Iedereen werkt mee als er een win-winsituatie is.” **Lidwien Vos de Wael**, *Learn for Life*
- “Een weldoordacht plan is het halve werk en zoek voor de kennis die je niet in huis hebt, ondersteuning. Blijf trouw aan jouw ideaal want dé volwasseneneducatie van de 21e eeuw bestaat niet en vinden we al doende samen uit.” **Wouter Extercatte**, *Stichting Art of Transition*
- “Begin op tijd met je aanvraag en betrek je internationale partners al in een vroege fase. Verken waar hun expertise ligt, en vraag zeker ook hoe jij met jouw ervaring kan bijdragen aan hun doelstellingen. Zo ontstaat een win-win.” **Veerle Vrindts**, *Viva Las Vega's*

A photograph of two women sitting at a table, looking at a laptop screen. They are both smiling and appear to be in a collaborative meeting. The image is overlaid with a dark purple tint. In the bottom-left corner, there is a decorative graphic of a grid of colorful lines (pink, yellow, cyan) forming a triangular shape.

“Het is gelukt
om leden van de groep
uit te dagen om zichzelf
te overstijgen.”

R. van der Ham
Stichting De Kleine Giraf

1.4

Vorbereiding

Tips van NA Erasmus+

Kom beslagen ten ijs met een goede voorbereiding. Zorg voor gemotiveerde deelnemers die het geleerde kunnen inpassen en overdragen op de werkvloer. Zorg voor een balans in de taakverdeling en consistentie tussen financiën en activiteiten.

Kwaliteit staat voorop, denk daarbij aan de consistentie van de projectdoelstellingen en de opgenomen activiteiten, de uitvoering van mobiliteitsactiviteiten en follow-up. Maak afspraken over de communicatie binnen het partnerschap en andere relevante belanghebbenden. Daarbij zijn de erkenning van validering van leerresultaten en het gebruik van Europese instrumenten van belang.

Maak gebruik van het projectopzetformulier. Het formulier is een leidraad met alle belangrijke facetten voor een complete projectbeschrijving. Deze is te downloaden van de site: www.erasmusplus.nl. Denk hierbij al na over de relevantie en strategie van het project, het projectontwerp en de toepassing van de projectresultaten. En hoe en waarmee u deze resultaten onder de aandacht van een breder publiek brengt. Hoe groter het bereik, hoe groter de impact. Vraag een adviesgesprek aan met een van de consultants van het NA Erasmus+. Zij zijn graag bereid u in dit proces te ondersteunen. Raadpleeg vooral ook de programmagids Erasmus+ waarin alle voorwaarden en regels staan vermeld.

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

De deelnemers zijn geselecteerd of persoonlijk benaderd op basis van hun leerbehoeften en taken binnen de organisatie. Ook motivatie, ervaringen, expertise en beschikbaarheid speelden een rol. Er is voor ogen gehouden wat zij bijdragen om de organisatie slagvaardiger te maken op zowel professioneel als innovatief vlak. Met de deelnemers zijn leerdoelen en instellingsdoelen vastgelegd in leerovereenkomsten. En met de projectpartners zijn samenwerkingsovereenkomsten afgesloten waarin de taakverdeling, het opleidingsprogramma, de te verwerven competenties en de toepassing van de resultaten zijn vastgelegd. Een aantal deelnemers volgde vooraf aan de uitwisseling een taaltraining.

Tips vanuit de organisaties

- “Een concreet leerdoel voor een training helpt bij het zoeken naar de juiste training en het focussen tijdens de mobiliteit. Dit maakt je aanvraag ook sterker en dwingt je om vooraf heel concreet na te denken over zaken als disseminatie en impact. Zorg voor een back-up-plan met een vergelijkbaar alternatief in het geval van annulering van cursussen of trainingen, zodat, na overleg met het NA, het project toch gerealiseerd kan worden.” **Guus Bremer**, *EDOS Foundation*
- “Plan je project voor een jaar en vraag, indien nodig, verlenging aan, in plaats van meteen in te zetten op een looptijd van twee jaar.” **Jelle Vennik**, *Stichting Lezen & Schrijven*
 - “Deel niet alleen successen, maar kijk ook eens met je internationale partners naar mislukte projecten. Waar ging het mis en hoe zou je dit project in de toekomst anders uitvoeren? Welke tips hebben je internationale collegae en hoe zouden zij het in hun eigen land aanpakken? Zo voorkom je dat je dezelfde fouten opnieuw maakt. Door je als organisatie en individu kwetsbaar op te stellen, vergroot je bovendien de bereidheid van je partners om eigen ervaringen te delen, dieper te graven en samen oplossingsgericht te denken.” **Veerle Vrindts**, *Viva Las Vega's*

“Met de opgedane ervaring en kennis konden onze activiteiten flink worden verbeterd.”

Vincent Freriks

Bibliotheek Maas en Peel

Projectuitvoering

Tips van NA Erasmus+

Maak met de projectpartners en deelnemers goede afspraken over de taken, rollen en verwachtingen. Zorg voor regelmatige feedback en evalueer de activiteiten, zowel tijdens als na de uitvoering hiervan. Zijn er tussentijds wijzigingen in uw project? Vraag dan een amendement aan. Maak beleid op het omgaan bij onverwachte terugtrekking van deelnemers. Denk bijvoorbeeld aan een reservelijst.

Voor ondersteuning organiseert het NA Erasmus+ monitoringsbijeenkomsten of kunt u terecht bij uw contactpersoon van Erasmus+. Raadpleeg de quick guide voor aanpassingen in de participant portal (Mobility Tool+) voor het toevoegen van partners of documenten. Lees de Nieuwsbrief Erasmus+ voor nationale en Europese ontwikkelingen en evenementen die ondersteunend aan uw project kunnen zijn en volg het NA Erasmus+ op social media, via Twitter, Facebook en/of LinkedIn.

Tijdens de projectuitvoering zijn contactmomenten met projectpartners en deelnemers belangrijk voor monitoring en (tussentijdse) evaluatie. Zit u nog op koers, is bijstelling nodig? Zet een periode na terugkomst nogmaals een evaluatie uit onder de deelnemers. Dan wordt pas zichtbaar in welke mate de deelnemer zijn of haar nieuwe kennis en vaardigheden heeft kunnen inzetten binnen de organisatie en of de deelnemer nieuwe ideeën heeft aangedragen en wat hij of zij heeft gedaan om deze te implementeren.

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

Skype en e-mail zijn de meest gebruikte communicatiemiddelen tijdens de projectuitvoering. Er was vanuit de organisatie ook vaak telefonisch contact met de deelnemers. Social media zijn ingezet voor het delen van ervaringen en opgedane kennis. In veel projecten is gebruikgemaakt van een monitoring- en evaluatiedocument om te bezien in hoeverre het project aan de doelen en de te verwachte projectresultaten beantwoordde en of er bijstelling nodig was. Veel deelnemers vulden vooraf en na hun mobiliteit een vragenlijst in om inzicht te krijgen in de opgedane kennis en expertise en het behalen van de persoonlijke leerdoelen. Een aantal deelnemers hield tijdens hun mobiliteit een leerdagboek bij. Hierin noteerden zij hun leerervaringen en vergeleken ze deze met de eerder vastgestelde doelstellingen. Daarbij noteerden zij hoe ze de verworven vaardigheden in hun dagelijkse werk konden inpassen.

Sommige projecten kregen te kampen met onverwachte wendingen, zoals cursussen of trainingen die niet doorgingen of werden verzet, een reorganisatie, bezuinigingen, vertrek of ziekte van een deelnemer. Deze gebeurtenissen zijn goed opgevangen, veelal in samenspraak met het NA Erasmus+.

Tip vanuit de organisatie

- “Onze deelnemers gebruikten het document ‘Most Significant Change’ tijdens en na alle activiteiten, waarin ze de meest significante veranderingen aangaven. Deze zijn in teamverband en met de projectpartners besproken. De deelnemers werden zich zo beter bewust van de ‘best practices’ en leerden hiermee te reflecteren op sterke punten en successen. Met zelfreflectie, het geven van tips en het elkaar coachen over het toepassen van diverse methoden, ondersteunden de deelnemers elkaar.” **Kim Dekker**, COC Amsterdam

“De verrijking van de deelnemers versterkt ook de organisatie als geheel. Ons aanbod wordt aantrekkelijker en het bereik groter.”

Veerle Vrindt

Viva Las Vega's

A person is shown from the side, eating a salad from a clear plastic bowl with a fork. In the background, a laptop is open on a wooden desk. The entire image is overlaid with a semi-transparent purple filter. In the top right corner, there is a decorative graphic consisting of a grid of thin, multi-colored lines (pink, blue, green, yellow) on a dark purple background.

“Dankzij de tips van
onze Britse collega’s werkte
ik een Facebookstrategie
uit die ons aantal volgers
in nog geen jaar liet
verviervoudigen.”

Carolina Bertoloso
Viva Las Vegas

Learning Outcomes

Tips van NA Erasmus+

Gebruik het Europass cv. Het is een binnen Europa afgesproken eenduidige manier om uw vaardigheden en competenties te presenteren. Het cv is in alle talen beschikbaar. De Europass Mobiliteit is een eenduidig verslag van de buitenlandse activiteit van de deelnemer, waarin de werkervaring, vaardigheden en competenties worden beschreven.

Het is van belang dat de activiteiten bijdragen aan de kwaliteit van het resultaat en effect hebben bij de betrokken doelgroepen. Stel uzelf de volgende vragen: leidt het tot een grotere impact? Waarom kies u juist déze componenten om de beoogde verandering te realiseren? En wat doet u als gaandeweg het in werkelijkheid anders blijkt te werken?

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

De deelnemers hebben een breed scala aan kennis, vaardigheden en competenties opgedaan. Ze hebben zich op didactisch, persoonlijk en/of professioneel vlak ontwikkeld. Denk hierbij onder meer aan praktische en inhoudelijke kennis op het gebied van trainingsvormen, methoden, didactiek, communicatieve vaardigheden, zelfreflectie, procedures, management en advies, ondernemerschap, Europese culturen en standaarden.

Europese instrumenten

In verschillende projecten hebben deelnemers een Europass Mobiliteit ontvangen: een compact overzicht van verkregen competenties en leerervaringen. Zij hebben deze opgenomen in hun cv, dat weer gebruikt wordt voor het aangaan van andere samenwerkingsactiviteiten. Voor het volgen van verschillende trainingen is een Europass Certificaatsupplement uitgereikt. Deze documenten ondersteunen de kwaliteit van lopende en toekomstige projecten en maken de competenties van de deelnemers zichtbaar. Ook hebben verschillende deelnemers een Europass cv gebruikt, voor de interne selectie, om als projectdeelnemer vanuit de eigen organisatie in aanmerking te komen.

Sommigen ontvingen ook het Europass certificaatsupplement. In één van de projecten is, als experiment, zelf een document samesteld dat is gebaseerd op de Europass Mobiliteit. De organisatie was van mening dat het niet-formeel leren hierin beter tot uiting kwam.

Disseminatie

Tips van NA Erasmus+

In het programma Erasmus+ wordt veel waarde gehecht aan goede projectresultaten. Niet alleen u kunt hiervan leren, maar ook anderen binnen en buiten de eigen organisatie. Belangrijk zijn dan ook activiteiten om de resultaten te delen met een breder publiek. Laat zien wat u met uw internationale project heeft bereikt. Het effect is groter en langduriger wanneer ook anderen de mogelijkheid hebben om deze resultaten te kunnen toepassen of te kunnen leren van uw ervaringen. Dat noemen we disseminatie en exploitatie van de resultaten.

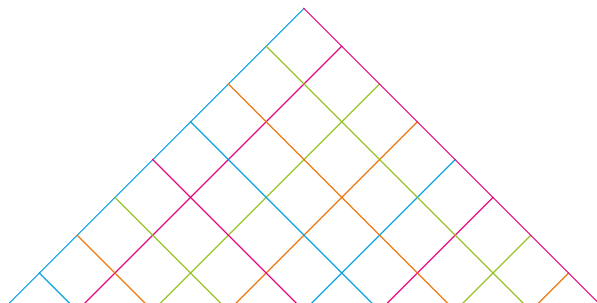
Activiteiten voor disseminatie verschillen van project tot project. Ga na welke activiteiten het meest geschikt zijn. Stel van tevoren een procedure vast om projectresultaten doeltreffend te verspreiden. Aandachtspunten hierbij zijn het doel van de verspreiding, wat u gaat verspreiden, de wijze van verspreiding, aan wie, waar en wanneer. Neem tijdens de projectuitvoering contact op met relevante media. Evalueer het effect op de deelnemers en betrek andere belanghebbenden om resultaten over te dragen en toe te passen. Gebruik ook de instrumenten die het NA Erasmus+ biedt om uw projectactiviteiten voor het voetlicht te brengen, zoals de rubriek 'nieuws uit de projecten' op de website, de nieuwsbrief, EPALE en social mediakanalen.

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

Voor het dissemineren van projectresultaten is veel gebruikgemaakt van websites, nieuwsbrieven, social media, communities en digitale platformen. Er zijn trainingen, workshops, lezingen en andersoortige bijeenkomsten georganiseerd om methodieken, kennis en ervaringen aan een breder publiek over te brengen. Vaak zijn de resultaten ook meegenomen in de communicatieuitingen van de projectpartners. Eén van de projecten maakte tv-opnames voor de regionale en landelijke televisie.

Tip vanuit de organisatie

- "Zorg voor een planmatige aanpak voor disseminatie." **Wouter Extercotte**, Stichting Art of Transition

Impact

“We zijn nu beter in staat om excellente studenten en docenten van over de hele wereld aan te trekken.”

Wouter Extercatte

Stichting Art of Transition

Tips van NA Erasmus+

Impact is een belangrijk aspect van het programma Erasmus+. De impact op de organisatie, wat de mobiliteit bijvoorbeeld heeft gedaan met collegae, de ontvangers van volwassenen-educatie en wellicht zelfs de impact op organisaties waarmee wordt samengewerkt. Het gaat erom mensen binnen en buiten uw organisatie te laten zien wat u met uw internationale project heeft bereikt. Hierdoor is het effect groter en langduriger, doordat anderen de ‘best practices’ kunnen toepassen. Ook benadrukt u hiermee de meerwaarde van Europese samenwerking.

Vanuit impactdenken kunt u starten met de verandering die het project beoogt. Is duidelijk omschreven welk effect u op de lange termijn, na afloop van het project, wilt bereiken? Stel telkens de vraag: om dit te laten gebeuren, wat moet er veranderen, wie moet wat gaan doen en wie beïnvloedt elkaar? Wat is de verandering en voor wie geldt deze verandering? Er zijn vragen die kunnen helpen om te focussen. Zoals: waar is het gezien je positie het eenvoudigst om impact te hebben? Welke machtsfactoren spelen een rol, koepelorganisaties of de overheid: wat is hun invloed op uw beleid? Kijk waar andere organisaties mee bezig zijn. Kunt u hierop meeliften? Kijk ook of u voldoende kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit heeft in uw project. Welke verandering is het meest duurzaam? Welke activiteiten gaat u uitvoeren om hierop aan te haken? En hoe verhouden deze activiteiten zich tot elkaar?

Hoe hebben de organisaties dit aangepakt?

De deelnemers zijn gemotiveerd en geïnspireerd geraakt en passen het geleerde toe in bestaande of nieuwe methodieken en activiteiten. Door de professionalisering van de deelnemers kunnen organisaties zich beter positioneren en profileren en hun kennis en expertise overdragen; zowel binnen de organisatie, regionaal, nationaal als op Europees vlak. Verschillende organisaties zetten de samenwerking met de partners voort voor uitwisseling en kennisdeling. En in sommige gevallen wordt een projectidee verder uitgewerkt tot een projectvoorstel voor een strategisch partnerschap.

2

Good practice

GOOD PRACTICE

WANNEER IS EEN PROJECT EEN GOOD PRACTICE?

BEPALENDE FACTOREN HIERBIJ ZIJN DE RELEVANTIE EN STRATEGIE VAN HET PROJECT: WAT DRAAGT EEN PROJECT BIJ AAN HET VERSTERKEN VAN DE VOLWASSENENEDUCATIE IN NEDERLAND? OOK DE KWALITEIT SPEELT DAARBIJ EEN GROTE ROL. DIT BETREFT NIET ALLEEN HET RESULTAAT, MAAR OOK HET PROJECTONTWERP EN DE TOEPASSING VAN DE PROJECT-RESULTATEN. HOE WORDEN DE PROJECTRESULTATEN ONDER DE AANDACHT GEBRACHT? WELKE INITIATIEVEN ZIJN GENOMEN OM DIT TE BEREIKEN? DIT WORDT OOK WEL HET DISSEMINEREN VAN PROJECT-RESULTATEN GENOEMD.

Wat gebeurt er met de resultaten? Worden de resultaten alleen in de eigen organisatie gebruikt? Of heeft het ook impact daarbuiten, bijvoorbeeld regionaal, nationaal of Europees? Hoe breder het gebruikt wordt, hoe groter de impact.

Wanneer een project wordt bestempeld als good practice, voldoet het project aan al deze factoren. In de Call 2014 heeft het NA Erasmus+ het project 'European input to the Dutch Learning Festival' van de organisatie Learn for Life als good practice bestempeld.

European input to the Dutch Learning Festival (EIFEL)

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000183

Organisatie

Learn for Life

Contactpersoon

Lidwien Vos de Wael

E-mail

lidwienvosdewael@gmail.com

Website

www.lflplatform.net

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2015

Landen

Stichting Learn for Life

Stichting Learn for Life is een netwerkorganisatie voor lokale, regionale en nationale organisaties die actief zijn in het brede veld van non-formele educatie. Het is ook een platform voor uitwisseling en verdieping van ervaringen over het leren van volwassenen vanuit het perspectief van het Europese beleid rond een leven lang leren. Learn for Life gaf gehoor aan de oproep die UNESCO in 1999 aan nationale overheden deed om ieder jaar een festival te organiseren, waarbij het leven lang leren van volwassenen centraal staat.

Het Festival van het Leren is de enige campagne in Nederland die zich richt op het bevorderen van een leven lang leren in brede zin. Bijvoorbeeld door het opzetten van duurzame lokale educatieve partnerschappen en het creëren van een leven lang leren cultuur onder volwassenen. “Ons doel is het Festival van het Leren te vernieuwen en professionaliseren. Daarnaast wilden we strategieën ontwikkelen voor het aantrekken van stakeholders en andere doelgroepen om hen te motiveren om te gaan leren.”

Project

Drie groepen van elk vier leden van het Festival Team van Learn for Life volgden een training bij de nationale festivalcoördinatoren in Ierland, Slovenië en Wales. De trainingen bestonden uit werkbezoeken, presentaties en gestructureerde gesprekken met festivalorganisatoren, ambassadeurs, bedrijven, politici en andere stakeholders.

Projectresultaten

“Door EIFEL konden we een belangrijke discussie op gang brengen tussen deelnemers en bestuursleden over de rol en plek van het festival, en over een leven lang leren in het algemeen. De drie trainingen gaven ons zeer goede input voor deze discussie. We werken inmiddels met een visiedocument waarin we een meerjarige visie op het festival beschrijven. Ook zal dit leiden tot concrete praktische stappen om het festival te verbeteren en een leven lang leren te stimuleren, vooral bij mensen voor wie leren niet vanzelfsprekend is.

Daarnaast leerden we tijdens de trainingen strategieën voor het motiveren en betrekken van organisaties, individuen en beleidsmedewerkers bij het Festival van het Leren. Doel is het festival nog verder te verbreden en te versterken, bijvoorbeeld door ‘professional events’ te organiseren voor de werkers in de lokale leven-lang-leren-communities en het inzetten van leven-lang-leren-ambassadeurs.”

Learning outcomes

Voor de deelnemers was EIFEL een rijk en veelzijdig leerproces, waarbij ze concrete handvatten kregen die ze goed kunnen gebruiken in hun dagelijkse praktijk. Door aan dit project deel te nemen, kregen de deelnemers bijvoorbeeld competenties op het gebied van Europees beleid, het motiveren van mensen en organisaties, netwerken, taal, onderzoek, implementeren van strategieën en programmering. Met deze opgedane competenties kunnen ze nieuwe festivalactiviteiten ontwikkelen die voldoen aan de bekende SMART-criteria: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Een deelnemer over zijn ervaringen: “Ik heb vooral ook veel geleerd van de informele gesprekken met collega’s. We lopen voor een deel tegen dezelfde problematiek aan, zoals het motiveren van deelnemers en het betrekken van bedrijven.”

Vorbereiding

“We voerden voorafgaand aan het project diverse Skypegesprekken met onze partners. Door onze internationale contacten en eerdere internationale samenwerking, wisten we dat we belangrijke expertise konden halen bij de organisaties AONTAS, SIAE en NIACE DC. Zij hebben jarenlange ervaring met de zogenaamde Adult Learners Week. We zijn dan ook van plan om deze samenwerking na afloop van het project te continueren met meer gestructureerde uitwisseling en wederzijds leren, via online media en uitwisselingsprojecten.”

“De persoonlijke leerdoelen en instellingsdoelen legden we in een leerovereenkomst vast. Voor elke training is gecheckt of het programma in overeenstemming was met deze doelstellingen. Voorafgaand aan de mobiliteitsorganisatie organiseerden we voor alle deelnemers een kick-offbijeenkomst. De bevindingen zijn gerapporteerd en besproken met de leidinggevenden. De mate van succes werd gemeten door het aandraagen van nieuwe ideeën en de motivatie van de deelnemers.”

Monitoring

De voortgang van het gehele project is gevolgd middels een monitoring- en evaluatiedocument. Dit document speelde een centrale rol bij het bepalen of en in hoeverre het project aan de doelen en de te verwachte projectresultaten heeft beantwoord. Na elke training vulden de deelnemers het document in, gevolgd door een gezamenlijke bespreking. “We sloten de drie trainingen af met een algehele evaluatie. Op diverse momenten betrokken we een externe deskundige bij de evaluatie: bij de vaststelling van het monitorings- en evaluatiedocument, bij de bespreking na afloop van de eerste training en bij de afrondende evaluatie met het bestuur.”

Europese instrumenten

“Wij hebben, als experiment, zelf een document samengesteld dat is gebaseerd op de Europass Mobiliteit. Dit is een document waarin het niet-formeel leren beter tot uiting komt.”

*“De relatie met
Leerwerkloketten is
versterkt. Dit heeft geleid
tot meer lokale
samenwerking op het
terrein van onderwijs.”*

Lidwien Vos de Wael

Learn for Life

Disseminatie

Lokale festivalorganisatoren en landelijke netwerkpartners en -koepelorganisaties werden geïnformeerd over de projectresultaten met nieuwsbrieven, de website en bijeenkomsten waar de projectresultaten centraal staan. In de Engelstalige nieuwsbrief Learn for Life verscheen een publieksverslag.

Impact

Deelnemers

De betrokkenheid en motivatie van de medewerkers van het Festival Team is vergroot. Ze zijn extra gemotiveerd en geïnspireerd om nieuwe methoden uit te proberen en te blijven innoveren. Een deelnemer na de training in Ierland: “Ik kwam helemaal opgeladen terug, met nieuwe plannen voor het Festival in onze provincie en met een sterkere notie van het strategische belang van het Festival in Nederland.”

Organisatie

“Wij zijn uitgedaagd de eigen methoden en activiteiten ‘met andere ogen’ te bekijken en te toetsen. Door toename van kennis en expertise van het Festival Team kan onze organisatie een professionaliseringsslag maken. Wij kunnen ons nog beter profileren met onze maatschappelijke opdracht omtrent een

leven lang leren.” Een deelnemer na de drie trainingen: “Opvallend was wel dat de Festivals in alle bezochte landen financiële ondersteuning van de overheid kregen. Dit maakt toch dat je meer kan doen en het vergroot ook het draagvlak voor het Festival.”

Regionaal/Europees

“De relatie met de leerwerkloketten is versterkt, met als resultaat meer lokale samenwerking op het terrein van onderwijs. Beleidsmedewerkers hebben meer inzicht gekregen in het belang van een leven lang leren, van de rol van non-formele educatie en van campagnes om dit te bevorderen. Hierdoor gaan zij educatie meer faciliteren. Een andere opbrengst is innovatie van de programmering van de Festivals in de gastlanden.” Een deelnemer na de training in Wales: “Leuk was dat ons bezoek ook bij de gastorganisatie tot nieuwe ideeën leidde. Want wij brachten natuurlijk onze eigen expertise naar voren en stelden ook kritische vragen.”

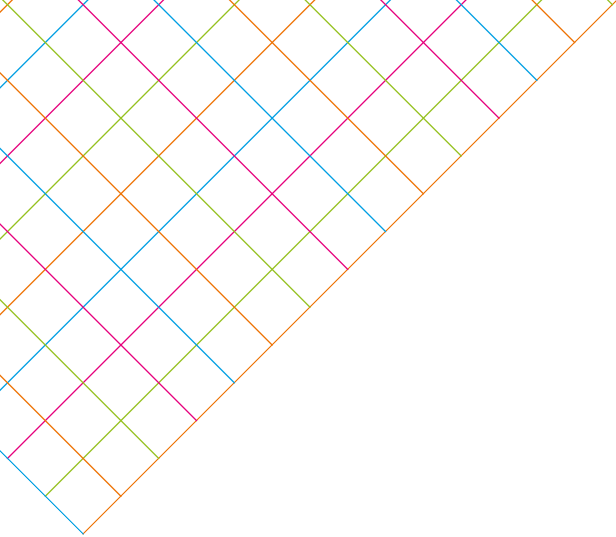
Knelpunt

“Omgaan met de spanning tussen ons en de ontvangende organisaties was een uitdaging. Zij hebben veel tijd en energie gestoken in de programma's, uitvoering en begeleiding van de trainingen, zonder dat er een vergoeding tegenover stond. Omdat wij ons enigszins ongemakkelijk hierbij voelden, zorgden wij voor enige tegemoetkoming in de kosten.”

3

**Overige projecten
Call 2014**

OVERIGE PROJECTEN CALL 2014

MAAK OOK KENNIS MET DE ANDERE ORGANISATIES EN LEES OVER HUN ERVARINGEN EN DE ACTIVITEITEN DIE ZIJ HEBBEN UITGEVOERD. HET ZIJN PROJECTEN MET EEN DIVERSITEIT AAN ORGANISATIES EN ACTIVITEITEN.

Raising the quality of sexual diversity education

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000419

Organisatie

COC Amsterdam

Contactpersoon

Kim Dekker

E-mail

kim.dekk@gmail.com

Website

www.cocamsterdam.nl

Looptijd

1 augustus 2014 – 31 juli 2016

Landen

COC Amsterdam

COC Amsterdam en omstreken maakt zich sterk voor homo-emancipatie in de regio Amsterdam. Niet alleen voor homo's en lesbiennes, maar ook bijvoorbeeld voor biseksuelen, transgenders en queers (LHBT+). COC Amsterdam en omstreken bestaat volledig uit vrijwilligers. Er zijn ongeveer 150 mensen werkzaam.

“Onze vrijwilligers, afkomstig uit verschillende religieuze en sociale achtergronden, hebben vaak te maken met moeilijke vragen en houdingen in het veld ten opzichte van LHBT. In Nederland is het moeilijk adequate educatie te bieden over seksuele diversiteit. Daarom is het belangrijk onze vrijwilligers zo volledig mogelijk hierin toe te rusten. Wij willen onze organisatie verder professionaliseren en bestendiger maken, zodat we ook een voorbeeld kunnen zijn voor andere COC-groepen in Nederland.”

Uitbreiding Europees netwerk

Zes vrijwilligers volgden cursussen voor het opdoen van gespreks- en coachingstechnieken en ervaring met interactieve oefeningen. Didactische vaardigheden waren gericht op het opleiden van (jonge) volwassenen om niet alleen invloed te krijgen op de houding, maar ook op gedrag en kennis van de doelgroepen. Daarnaast was uitbreiding van het Europese netwerk één van de doelstellingen van het project.

Verhelderend en confronterend

“We hebben de activiteiten als zeer verhelderend en soms als confronterend ervaren. Zoals het maken van zelfportretten om je bewust te maken hoe je jezelf naar de buitenwereld presenteert en welke aspecten je daarbij belangrijk vindt. We ervoeren dat meningen over culturele achtergronden worden beïnvloed door de normen van onze eigen cultuur. Dat was heel confronterend. Ook het omgaan met kritieke omstandigheden en hoe jij en anderen dit oplossen, was zeer leerzaam.”

Training en uitwisselingsprogramma Clubhuizen Nederland

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000408

Organisatie

Cordaan

Contactpersonen

Christel Dingerdis

Marianne Poot

E-mail

cdingerdis@cordaan.nl

mpoot@cordaan.nl

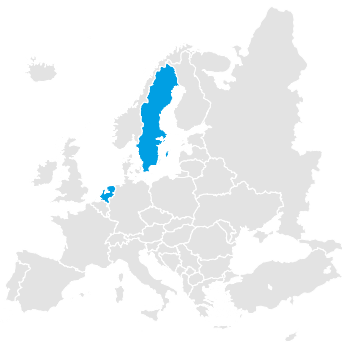
Website

www.cordaan.nl

Looptijd

1 januari 2015 - 31 december 2015

Landen

Cordaan

Cordaan is een zorgaanbieder, met verschillende vestigingen, voor mensen die korte of lange tijd verpleging, verzorging, begeleiding en/of ondersteuning nodig hebben. Kwintes biedt zorg op maat aan een brede cliëntengroep en ondersteunt mensen met een psychische of sociale kwetsbaarheid bij wonen, werken, leren en vrije tijd.

Cordaan en Kwintes hebben de ambitie uitgesproken om de dagactiviteitscentra voor mensen met een psychiatrische achtergrond te innoveren naar clubhuizen die werken volgens de Community Based Rehabilitation (CBR) methode. Dit vraagt om een andere manier van denken, werken en organiseren op alle niveaus. Dit in het belang van de toekomstbestendigheid in het nieuwe kader van de WMO, die 1 januari 2016 van kracht werd.

Uitwisseling over de grenzen

Negen deelnemers leerden en ervoeren tijdens themabijeenkomsten hoe een clubhuis werkt, wat de belangrijke voorwaarden zijn en hoe deze manier van werken bijdraagt aan het proces van herstel en zelfredzaamheid van mensen met een psychiatrische achtergrond. Uitwisseling over de grenzen is belangrijk om, los van lokale omstandigheden, te leren van elkaar. De trainingen vonden plaats in de gecertificeerde trainingsclubhuizen in Stockholm.

Belangrijkste resultaat

“Het belangrijkste resultaat is de kennisuitwisseling over de voorwaarden voor eventueel nieuw op te richten clubhuizen bij Kwintes en Cordaan. Het management is geïnformeerd en geïnspireerd. Door onze mobiliteiten hebben we ingezien dat de voorwaarden die nodig zijn voor het opzetten van een Clubhuis, nog onvoldoende aanwezig zijn. Voorlopig wordt alleen bij Cordaan de methode gedeeltelijk ingevoerd.”

Implementatie

'Idea Store'

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000394

Organisatie

De Bibliotheek Maas en Peel

Contactpersoon

Vincent Freriks

E-mail

v.freriks@debibliotheekmaasenpeel.nl

Website

www.debibliotheekmaasenpeel.nl

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2016

Land

De Bibliotheek Maas en Peel

Bij de Bibliotheek Maas en Peel zijn zes bibliotheken in het zuiden van Nederland aangesloten. De bibliotheek is onder andere zeer actief op het terrein van de volwasseneneducatie en verzorgt cursussen voor arbeidsmigranten en vluchtelingen. Het bestrijden van laaggeletterdheid en jeugdeducatie zijn de voornaamste opdrachten die de gemeente hen gegeven heeft. Ook het bevorderen van het welzijn van de arbeidsmigranten is een belangrijk taakgebied.

Het Huis van de Gemeente in Panningen wordt ingericht naar het van oorsprong Engelse begrip 'Idea Store'. Het idee komt uit Oslo waar dit al in de negentiger-jaren succesvol werd toegepast. Een 'one-stop-shop' waar de burger antwoord krijgt op alle vragen. En waar de burger terecht kan voor alles wat hij nodig heeft om volwaardig te kunnen participeren in de maatschappij. De bibliotheekfunctie wordt gecombineerd met de taken van de gemeente en welzijnsinstellingen zoals vluchtelingenwerk, de woningcorporatie, centrum voor werk en inkomen, centrum voor jeugd en gezin, starterscafé, Bureau Halt en een trainingscentrum.

Professionalisering en optimalisering

"Met 'Idea Store', een vorm van bibliotheekwerk, wilden we onze dienstverlening verbeteren." Met vijftien deelnemers vanuit de gemeente en de bibliotheek zijn verschillende Noorse gemeenten en bibliotheken bezocht. Zij hebben geproken met medewerkers die dezelfde thema's in portefeuille hadden. Ervaringen zijn uitgewisseld over scholingsprogramma's, informatievoorziening enzovoort. Sommigen hebben meegelopen bij een taalcafé voor migranten.

Implementatie

"De 'Idea Store'-gedachte is geïmplementeerd. We hebben het Taalcafé opgezet en hebben de dienstverlening voor arbeidsmigranten verbeterd. Idea Store is vertaald als Huis van de Gemeente/Huis van het Dorp. Naast de functie als bibliotheek, studieruimte, trainingslocatie en ontmoetingsplek vinden er ook activiteiten plaats op het gebied van kunst en cultuur. De bibliotheek is ook een one-stop-shop: de bezoeker wordt niet van de ene medewerker naar de andere verwezen, van de ene dienst naar de andere, maar er wordt nauw samengewerkt met medewerkers van de gemeente en andere instellingen."

**International Intensive Training
Nonviolent Communication**

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000354

Organisatie

Stichting De Kleine Giraf

Contactpersoon

Maruschka Boomsma

E-mail

mother.of.trees@gmail.com

Website

www.dekleinegiraf.nl

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2015

Land

Stichting De Kleine Giraf

Stichting De Kleine Giraf (SDKG) houdt zich bezig met de promotie, introductie en implementatie van Geweldloze Communicatie in het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en opvoeding in het algemeen. Samen met een professioneel netwerk van ervaren trainers faciliteert De Kleine Giraf trainingen en workshops op maat, coaching aan individuen en teams, zoals ouders en vrijwilligersorganisaties.

“Om de professionele ontwikkeling van onze medewerkers te vergroten en het aantal gecertificeerde trainers uit te breiden, wilden we deelnemen aan de International Intensive Training (ITT) voor Geweldloze Communicatie. Deze training werd georganiseerd door Giraffe Social Enterprises CIC, in Birmingham. Daarnaast wilden we ook onze internationale samenwerking uitbreiden.”

Netwerk opzetten

“Twaalf trainers, vrijwilligers bij SDKG, volgden een negendaagse training met deelnemers uit verschillende Europese landen. De leeftijd varieerde van 24 tot 64 jaar. Dit bood ons tevens de gelegenheid om een netwerk op te zetten met onze internationale partners. Tijdens de training hebben ze ook zelf workshops gegeven. Kringgesprekken waren ook onderdeel van de training, met als doel verdere persoonlijke en professionele ontwikkeling.”

Enorme boost

“Eén van de resultaten van dit project is dat we volgend jaar in Nederland een internationale vakconferentie/bijeenkomst gaan organiseren. Dit past bij de wens om een Europees platform voor Geweldloze Communicatie te worden. We hebben nieuwe internationale contacten opgedaan. Naast een enorme boost aan persoonlijke ontwikkeling, vooral door het vooraf schrijven van een persoonlijk ontwikkelplan, hebben we ons op professioneel gebied ontwikkeld in vakbekwaamheid, empathisch leiderschap, Social Change, bemiddelen in verschillende settingen en maatschappelijke betrokkenheid. Het geleerde passen we toe in de trainingen die wij faciliteren.”

Improvement of quality of work

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000260

Organisatie

Edos Foundation

Contactpersoon

Jo Peeters

E-mail

jo@edosfoundation.com

Website

www.edosfoundation.com

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2015

Land

Edos Foundation

Edos Foundation is een jonge en op dit moment nog kleine organisatie met een groot netwerk op nationaal en internationaal niveau. Ze ontwikkelen trainingen, verzorgen workshops en voeren projecten en andere educatieve activiteiten uit om de persoonlijke en professionele ontwikkeling te stimuleren en te faciliteren van volwassenen en jongeren die professioneel of vrijwillig actief zijn in het veld van de volwasseneneducatie, jeugdwerk en welzijnswerk.

“In het project stond verbetering van de kwaliteit van ons werk centraal. We wilden meer expertise op het gebied van disseminatie en exploitatie van projectresultaten. Maar ook trainingsvaardigheden op het gebied van e-learning, het gebruik van social media en het opzetten van netwerken. Daarnaast wilden we focussen op leerstijlen en leermotivatie van volwassenen en de rol van een projectcoördinator in een strategisch partnerschap.”

Strategische aanpak

“Verschillende geplande e-learningcursussen en de conferentie werden geannuleerd of verzet naar een voor ons niet geschikte datum. Eén deelnemer van onze organisatie nam deel aan een training van vijf dagen. Het eigen KA2-project en projectwebsite werden gebruikt als trainingsmateriaal. Het schrijven van projectvoorstellen, het opzetten van een strategische aanpak en het realiseren van impact van projectresultaten stonden hierbij centraal.”

Verrijkt

“Het geleerde heeft betrekking op aspecten als kennis en toepassing van Europese regelgeving, het opzetten van een realistische disseminatiestrategie en toepassing van gratis webbased tools, tot het dissemineren en exploiteren van impact, budgettering en het betrekken van stakeholders. Ik ben verrijkt met competenties, inzicht, kennis en vaardigheden die leiden tot betere projectvoorstellen en een betere strategie en impact van onze projectresultaten. Dit zal zeker worden toegepast in vervolgprijzen.”

“Wij zijn uitgeroepen tot één van de vier meest innovatieve bibliotheken van Nederland, ‘Place to Bieb’. De gemeente geeft ons nu opdrachten en we werken nauw samen met hen aan innovatieve projecten.”

Vincent Freriks
De Bibliotheek Maas en Peel

**New Skills for More Impact:
Building EUROCLIO as a Learning
Organisation**

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000283

Organisatie

EUROCLIO

Contactpersoon

Judith Geerling

E-mail

judith@euroclio.eu

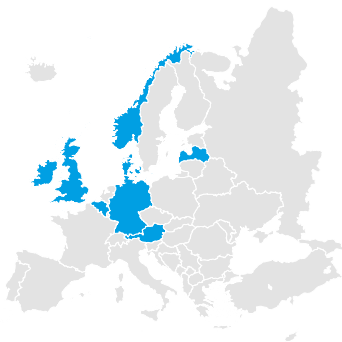
Website

www.euroclio.eu

Looptijd

1 september 2014 – 31 augustus 2015

Landen

EUROCLIO

EUROCLIO is een Europese vereniging voor geschiedenisonderwijsgeveden. Deze vereniging organiseert jaarlijks cursussen voor professionals op het terrein van Europese geschiedenis, erfgoed en burgerschapsvorming. Zij richten zich daarbij op onderwijzend personeel van scholen en culturele instellingen, curriculumontwikkelaars, auteurs van leermiddelen, lerarenopleiders, evaluatie-experts, adviseurs en inspecteurs tot bestuursleden van verenigingen en leraren in opleiding.

“EUROCLIO wil zich verder ontwikkelen als een pan-Europees netwerk. Met transnationaal leren willen we ons sterker positioneren om meer doelgroepen te bereiken en onze impact te vergroten. Onze medewerkers worden continu uitgedaagd tot het verwerven en verbeteren van de benodigde expertise, vaardigheden en competenties.”

Actieve workshops

Vier deelnemers namen deel aan trainingen en voerden trainings- en onderwijsopdrachten uit. Dit deden ze in de vorm van presentaties en actieve workshops over verschillende topics. Bijvoorbeeld transnationaal recht en onderwijs, specifiek geschiedenisonderwijs zoals een leven lang leren, onderwijsbeleid en innovatieve onderwijsmethoden. Het geleerde had betrekking op fondsenwerving, leiderschap, conflictbemiddeling, talen, interculturele communicatie en mediationvaardigheden, die bijdragen aan het functioneren en de duurzaamheid van de organisatie.

Partnerschappen versterken

“De deelnemers hebben een breed scala aan kennis, vaardigheden en competenties opgedaan. Het geleerde helpt hen bij het beter leiden en coördineren van de projecten die zij uitvoeren. De bestaande partnerschappen zijn versterkt en we hebben nieuwe opgebouwd, zodat we de samenwerking kunnen voortzetten met nieuwe projecten, trainingen en het verder delen van ervaringen en kennis.”

Knowmads

Strengthening Knowmads' international learning partnerships and further professionalise staff in management and teaching capacities

Projectnummer

2014-01-NL01-KA104-000465

Organisatie

Stichting Knowmads

Contactpersoon

Pieter Spinder

E-mail

pieter@knowmads.nl

Website

www.knowmads.nl

Looptijd

1 juli 2014 – 30 juni 2016

Landen

Stichting Knowmads

Knowmads Business School is een organisatie voor volwasseneneducatie die zich richt op thema's rondom sociaal ondernemerschap, duurzaamheid, persoonlijke ontwikkeling en authentiek leiderschap. Studenten komen uit de hele wereld om zichzelf te leren kennen, hun sterke punten te vinden en leiders en pioniers te worden van de positieve verandering. Het is een groot netwerk met meer dan 100 alumni, coaches, begeleiders en professionals. Knowmads is een community van mensen die actie ondernemen om hun leven betekenisvol te maken.

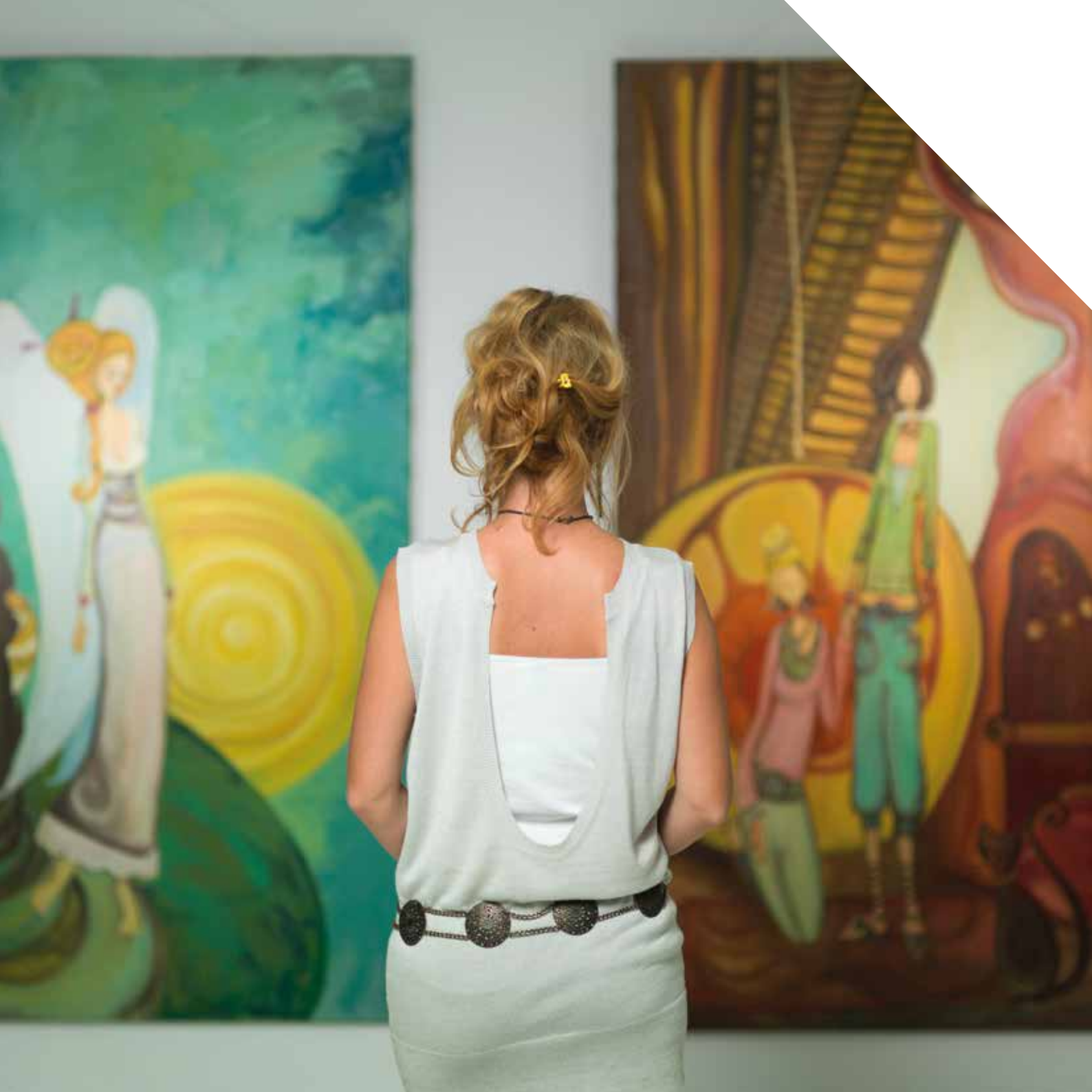
“Vier jaar na de oprichting van de school focussen we ons nu meer op professionalisering van onze medewerkers, zodat we als school kunnen groeien en een grotere impact hebben op het onderwijslandschap in Europa. De projectactiviteiten die we in ons project willen uitvoeren, zijn hiervoor van belang. Denk aan de ontwikkeling van competenties om ons bereik, nationaal en Europees, te vergroten.”

Professionalisering medewerkers

Vijf deelnemers volgden workshops, trainingen, deden job shadowing en woonden een conferentie bij. “We wilden onze internationale communities versterken en de professionalisering van onze medewerkers verbeteren door het verder professionaliseren van management-competenties, marketing, internationalisering, netwerken en onderwijsmethoden.”

Meer toegevoegde waarde

“Onze medewerkers hebben met hun verbeterde professionele competenties nog meer toegevoegde waarde voor onze organisatie. Door deelname aan community workshops is het model voor het succesvol begeleiden van de co-creatie lerende community verbeterd. Eén medewerker heeft een vierdaagse training gevolgd en het geleerde overgebracht aan collega's. Er zijn blogs gemaakt en we hebben een driedaagse workshop storytelling en Marketing-strategie gehost voor studenten en staf. Er is tevens een nieuwe masterclass opgezet voor kennisdeling via de workshop ‘Developing Communities that Learn’.”

**Deelname aan de European Museum
Advisors Conference 2014**

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000239

Organisatie

Stichting Landelijk Contact van
Museumconsulenten

Contactpersoon

Annette Gaalman

E-mail

annetegaalman@erfgoedbrabant.nl

Website

www.museumconsulenten.nl

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2015

Landen

Stichting Landelijk Contact van Museumconsulenten

Museumconsulenten, die vanuit de provincies werkzaam zijn in het veld van cultuurhistorisch erfgoed, vormen het gezamenlijke netwerk in deze stichting. Zij ontwikkelen gezamenlijk materiaal en trainingen en beheren een digitaal informatieplatform voor mensen die werkzaam zijn bij collectiebeherende instellingen zoals musea, historische verenigingen en archieven.

“Onze belangrijkste doelgroep zijn mensen die als vrijwilliger in musea werken en veelal niet specifiek zijn opgeleid voor het collectiewerk. Daarnaast richten we ons ook op na- en bijscholing van de professionals in het werkveld. De scholingsactiviteiten dragen bij aan de kwaliteit van het museumwerk en het vergroten van het publieksbereik. Als museumadviseurs zijn we steeds op zoek naar uitwisseling van nieuwe werkwijzen en het delen van ervaringen met vernieuwende projecten, om op die manier de kwaliteit van ons werk te verbeteren.”

Europese overeenkomsten

Zeven museumadviseurs, van vijf erfgoedorganisaties en musea, woonden de tweejaarlijkse European Museum Advisors Conference (EMAC) bij die in München plaatsvond. De problematiek van musea in Europese landen kent veel overeenkomsten. In heel Europa houden museumadviseurs zich bezig met de training van museummedewerkers. Trainingsmethoden en instrumenten zijn vaak heel bruikbaar in andere landen.

Ideeën voor publieksinteractie

“We hebben kennis en ervaringen opgedaan die we kunnen toepassen bij de ontwikkeling van nieuw trainingsmateriaal en ons digitaal kennisplatform. Het meest waardevolle zijn de opgedane ideeën voor publieksinteractie via digitale media en vormen voor meer publieksparticipatie. Het vraagt om een nieuwe manier van werken om deze in te passen in onze cursussen, workshops en begeleidingstrajecten. Musea streven ernaar om de verschillende doelgroepen in het museum ‘een thuis’ te laten vinden, waar ze ook hun eigen ideeën kunnen ontplooiën, zodat het ‘publiek’ deelnemer wordt. In heel Europa, en daarbuiten, vindt deze ontwikkeling momenteel plaats. Er zijn veel musea aan het experimenteren met deze participatieve benadering.”

Capacity Building for Community Educators

Projectnummer

2014-01-NL01-KA104-000463

Organisatie

Stichting Art of Transition

Contactpersoon

Wouter Extercatte

E-mail

info@artoftransition.org

Website

www.artoftransition.org

Looptijd

1 juli 2014 – 30 juni 2015

Land

Stichting Art of Transition

Stichting Art of Transition is ontstaan vanuit een informele leercultuur van leden van ecologische gemeenschapsinitiatieven in Nederland. De stichting bouwt met haar programma's voort op praktische kennis en ervaring uit internationale netwerken voor duurzaam wonen en werken. De inhoud en methodologie van deze educatieve programma's zijn relevant voor de actuele situatie in tal van wijken en buurten waar van burgers steeds meer zelfredzaamheid, gemeenschapszin en eigen verantwoordelijkheid wordt verwacht.

“Met dit project willen we een vertaalslag maken van buitenlandse educatieve programma's naar de Nederlandse context van burgerinitiatieven. We willen bijdragen aan de versterking van de sector volwasseneneducatie op het gebied van bottom-up sociale innovatie en burgerparticipatie in Nederland. We richten ons in de eerste plaats op de versterking van onze organisatie en focussen daarbij op een aantal specifieke doelen.”

Mini-conferentie

Deelname van dertien trainers moest leiden tot meer samenhang in het curriculum, verbetering van de trainersvaardigheden over de gehele linie en toepassing van innovatieve lesmethoden. Peer learningsessies, job shadowing en trainingen en workshops vonden plaats bij negen partners in zeven Europese landen. Ter afsluiting is een eendaagse mini-conferentie georganiseerd over het thema ecodorp onderwijs en de relevantie hiervan voor de Nederlandse samenleving.

Ontwikkeling DOE-Denktank

“De ontwikkeling van een DOE-Denktank is een concreet resultaat: een community van facilitators, trainers en consultants - die een holistische kijk op maatschappelijke ontwikkeling met elkaar delen - voor het op maat aanbieden van diensten aan een breed scala van (maatschappelijke) organisaties. Het project heeft meer bekendheid opgeleverd voor het begrip transitie-educatie. Deze inzichten zijn relevant voor het denken over de rol en inhoud van volwasseneneducatie in Europa. Het belangrijkste resultaat voor ons is het vormen van een kring gemotiveerde en kundige personen rondom grassroots-educatie in Nederland.”

**Moving towards a literate Europe:
Strengthening European
collaboration and communication**

Projectnummer

2014-01-NL01-KA104-000449

Organisatie

Stichting Lezen & Schrijven

Contactpersoon

Jelle Vennik

E-mail

jelle@lezenenschrijven.nl

Website

www.lezenenschrijven.nl

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2016

Landen

Stichting Lezen & Schrijven

Stichting Lezen & Schrijven zet zich in om laaggeletterdheid te helpen voorkomen en verminderen. Dit gebeurt met projecten die mensen helpen een geschikte cursus te vinden om hun lees- en schrijfvaardigheden te verbeteren. Er zijn ook projecten met als doel om laaggeletterdheid te voorkomen en taalontwikkeling bij kinderen te bevorderen. Daarnaast richten diverse projecten zich op zo veel mogelijk aandacht genereren voor het probleem van laaggeletterdheid.

Tijdens de projectperiode was Stichting Lezen & Schrijven betrokken bij twee grote Europese projecten: Public Libraries 2020 - een agenderingsproject over de rol van bibliotheken in de Europese Unie - en ELINET: een projectnetwerk van bijna tachtig organisaties die aan een geletterd Europa werken. Ook is de stichting lid van diverse Europese expertnetwerken. Met de projectactiviteiten willen we onze internationaliseringsactiviteiten verstevigen.

Meer diepgang

Stichting Lezen & Schrijven is lid van het European Basic Skills Network (EBSN) en woont regelmatig hun conferenties bij. De conferenties zijn goed georganiseerd met relevante presentaties en deelnemers. Het lidmaatschap van het EBSN krijgt meer diepgang dankzij de 'Special Interest Groups' op EPAL. Een deelnemer heeft deze conferentie bijgewoond, die werd georganiseerd door het EBSN en het Sloveense Instituut voor Volwasseneducatie (SIAE). Als gevolg van een personeelwisseling was de geplande job shadowing niet meer relevant, omdat deze was afgestemd op de leerbehoefte van deze persoon.

Beter inzicht

"Naast het verbeteren van netwerkvaardigheden heeft de deelnemer meer kennis opgedaan van het Europese beleid voor volwasseneducatie in relatie tot de 'New Skills Agenda'. Hij heeft beter inzicht gekregen in nieuw ontwikkelde methodes binnen de volwasseneducatie dankzij de uitwisseling van Europese best practices."

Professionalisering van de medemerkers

Projectnummer

2014-1-NL01-KA104-000391

Organisatie

Viva Las Vega's

Contactpersoon

Veerle Vrindts

E-mail

veerle@viva-las-vegas.nl

Website

www.viva-las-vegas.nl

Looptijd

1 juli 2014 - 30 juni 2016

Land

Viva Las Vega's

Viva Las Vega's is een Nederlandse educatieve stichting op het gebied van duurzame en gezonde voeding. Zij voorzien het brede publiek van online en offline trainingen en cursussen over gezond en duurzaam eetgedrag, kookvaardigheden en ondernemerschap op het gebied van duurzame voeding.

“In onze non-profitorganisatie werken we veel met vrijwilligers. Een goede bijscholing van de teamleden leidt tot een gevarieerd en professioneel aanbod van workshops, lezingen en bijscholing rond het thema van vegetarische voeding. We willen met onze informatie- en educatiecampagnes een breder nationaal publiek bereiken.”

Kijkje in de keuken

Negen vaste vrijwilligers namen deel aan internationale trainingen en job shadowings. Een aantal nam een kijkje in de keuken van onze partnerorganisaties in Duitsland, België, Engeland en Oostenrijk. Anderen volgden in deze landen een training over onder meer communicatie, ondernemerschap, fondsenwerving en ICT.

Gezamenlijke initiatieven

Het project resulteerde in de ontwikkeling van een nieuwe website en logo, implementatie van een nieuwe ledenadministratie- en boekhoudsysteem, praktische stap-voor-staphandleidingen, plannen voor business en fondsenwerving, de organisatie van meerdaagse evenementen en beurzen met één of meerdere projectpartners en uitbreiding van het Europese netwerk. “Tijdens de trainingen hebben we contacten gelegd met andere Europese organisaties die werken in de volwasseneneducatie. Daarnaast hebben we initiatieven genomen voor gezamenlijke activiteiten, zoals het internationale project Veggieworld dat we inmiddels zijn gestart.”

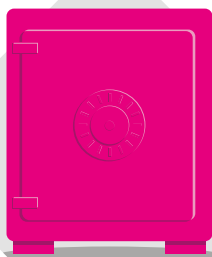
4

Feiten & cijfers

FEITEN & CIJFERS

Europa

Budget Erasmus+

€14.700.000.000.000,-
Totaal budget Erasmus+ 2014-2020

€32.820.000,-
Budget Erasmus+ 2014

€9.917.928,-
Budget Erasmus+ 2014 ve

5.593
Aantal professionals

424
Aantal projecten

- ◆ Cursussen/job shadowing
- ◆ Lesgeven, training bij partnerorganisatie

Nederland

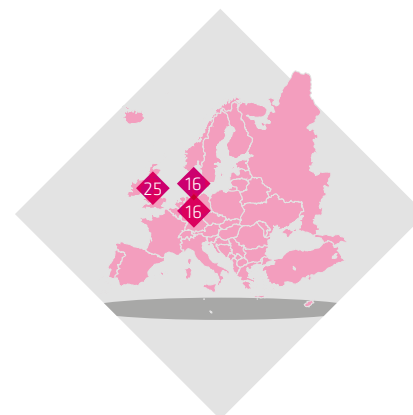
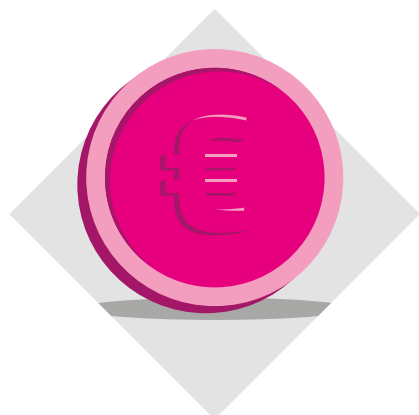
Mobiliteiten deelnemers

12
◆ Toegekende projectvoorstellen

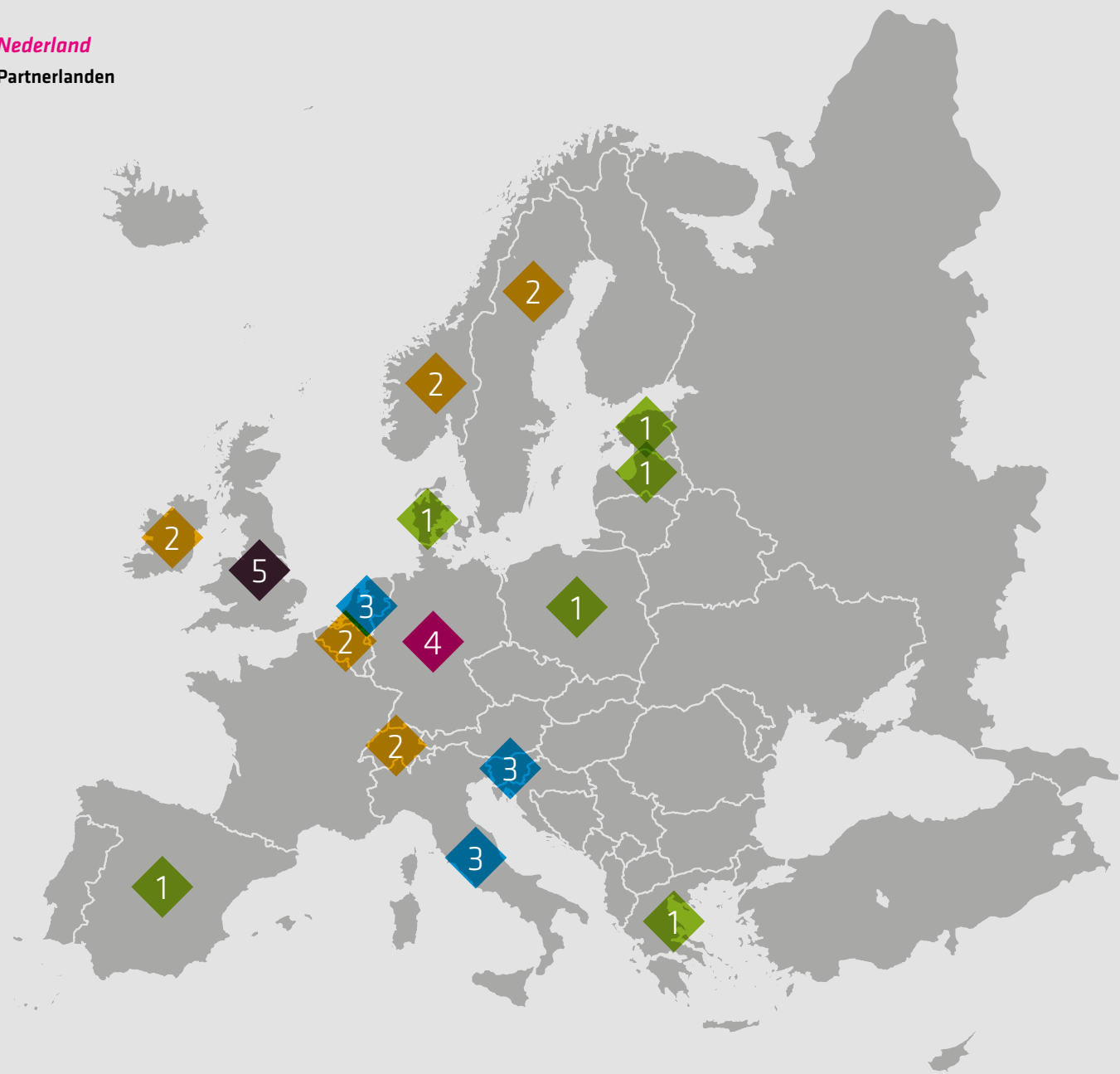
◆ Mobiliteiten deelnemers toegekend 97
◆ Mobiliteiten deelnemers gerealiseerd 94

25
Partnerorganisaties

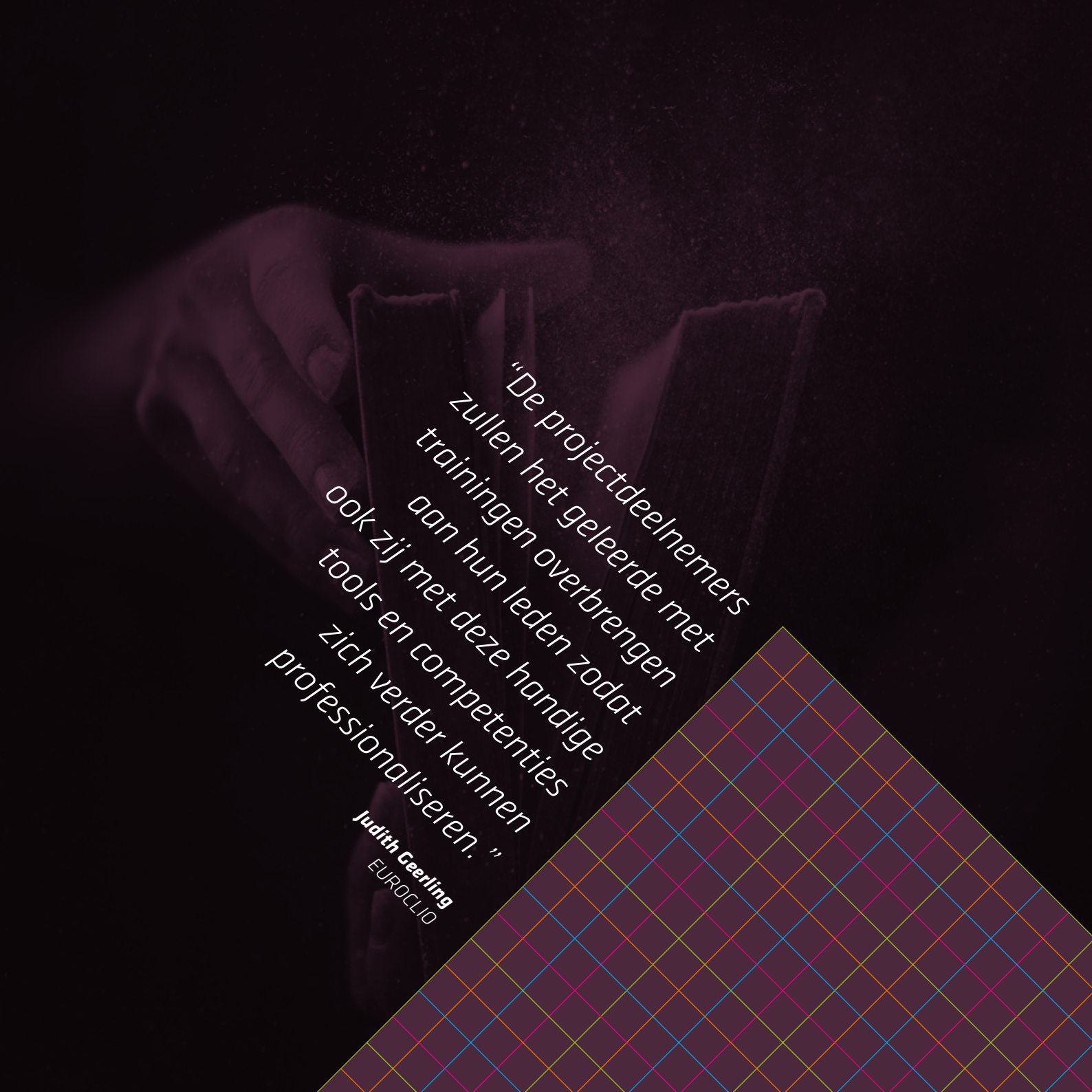

* nog niet alle projecten zijn financieel afgewikkeld.

Nederland
Partnerlanden

TOPICS	Learn for Life	St. Landelijk Contact Museumconsulenten	EDOS Foundation	EUROCLIO	De Kleine Giraf	Viva las Vega's	Bibliotheek Maas en Peel	Cordaan	COC Amsterdam	St. Lezen & Schrijven	St. Art of Transition	St. Knowmads
Creativity and culture									■			
Disabilities – special needs								■				
Enhance social inclusion, equal opportunities and participation in sports											■	
Entrepreneurial learning - entrepreneurship education												■
Environment and climate change						■					■	
EU Citizenship, EU awareness and Democracy				■								
Gender equality/equal opportunities									■			
Health and wellbeing									■			
Healty lifestyle, active ageing												
Human rights education/education for democratic citizenship				■								
Inclusion - equity							■	■				
Intercultural/intergenerational education and (lifelong)learning	■	■		■	■	■	■			■	■	
International cooperation, international relations, development cooperation	■											
Key competences (incl. mathematics and literacy) – basis skills												
Labour market issues including career guidance/youth							■					
New innovative curricula /education methods/ development of training courses			■	■	■					■		■
Quality Improvement Institutions and/ or methods (incl. school development)												■
Research and innovation	■											
Social dialogue					■							

A hand is shown holding a piece of fabric with a grid pattern. The background is dark, and the fabric is illuminated, showing its texture and the grid lines. The text is overlaid on the image, following the curve of the fabric.

“De projectdeelnemers
zullen het geleerde met
trainingen overbrengen
aan hun leden zodat
ook zij met deze handige
tools en competenties
zich verder kunnen
professionaliseren.”

Judith Geerling
EUROCLIO

NA Erasmus+
Onderwijs & Training | mbo-ve

Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch

T 073-6800 762
erasmusplus@cinop.nl
www.erasmusplus.nl

Het Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training
en het Nationaal Agentschap Erasmus+ Jeugd voeren het
Europese subsidieprogramma Erasmus+ uit.

